

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részéről évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

Az ap szellemi részét érdeklő közlemények szerkesztő nevére Kolozsvár, Deák F.-u. 1. sz., reklamációk, hirdetések vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtitkárnak Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzügydemények Zsögön Rácz Mihály egyll. pénztárnokhoz Kolozsvár, Bocskay-ter. intézendők

BB

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négyzs. cm.) 20 k., féloldal 10 k., negyed oldal 5 korona. Egyesületi tagok és fél éves hirdetéseknek 10%-al, egész éves hirdetéseknek 15%-al olcsóbb. A hirdetési díjak előre bekelendőek az egyesület pénztárába. — Apróhirdetés szavonként 5 fillér. — Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny“) tüzetes megjelölésével van megengedve.

A KEZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felölös szerkesztő: **Dr. Ványolós Miklós.**

Vándorgyűlésünk elhalasztása.

Az a rettentő nagy esapás, mely a Medardus negyven napja alatt hazánkat, de főképp hazánk keleti részét érte, vándorgyűlésünk és méhész-estélyünk elhalasztását is maga után vonta.

Julius 18-án a bibliai özönviz negyven napja — elmondhatjuk, hogy negyven nap és negyven éjjel majdnem szakadatlanul esett. Hála az égnek, hogy már megállott. Julius 23-ika már szép idővel köszöntött be, reméljük, hogy augusztus némi részben julius mulasztását pótolni fogja.

A vándorgyűlés és méhész-estély megtartását augusztus 17-re halasztottuk el. Ezen a napon ugy a vándorgyűlést, mint méhész-estélyt — a mult számunkban közölt programmal, ha csak valami vis major közbe nem jön — okvetlen megtartjuk.

Reméljük tehát, hogy arra most már nem csak a közelből, de a távolabb fekvő vidékekről is igen sokan fogak eljönni.

Az egyesület a résztvevő tagok részére a máv. üzletvezetőségétől erre az alkalomra kedvezményes vasúti jegy váltására jogosító igazolványok engedélyezését is kérte, főlkérjük tehát mindazokat, akik a vándorgyűlésen részt venni óhajtanak és e kedvezményre igényt tartanak, hogy *neveiket és felszálló állomásaikat* az egyesület főtitkárához (Kolozsvár, Mészáros-u. 3. sz.) mielőbb jelentsék be.

Ez alkalommal is kérjük azokat, kik a közebéden is részt óhajtanak venni, szíveskedjenek részvételüket aug. hó 10-ig egyesületünk főtitkárához bejelenteni.

Dr. Balázs Ferenc,

Felhívás és kérelem tagjainkhoz.

A midőn igen tisztelt tagtársaink figyelmét van szerencsénk felhívni az Erdélyi Gazdasági egyesület f. évi szeptember hó 5--8. napjain Kolozsvárt rendezendő XVIII. erdélyrészi tenyészállat és IX. mezőgazdasági gép- és termény kiállításra amelyen a méhészeti termékek és kellékek külön csoportban fognak egyesületünk rendezésében kiállítatni, egyidejűleg tisztelettel és újból felhívjuk tagjainkat, hogy a kiállításon *lehetőleg teljes számban* résztvenni szíveskedjenek annál is inkább, mivel ez anyagi áldozatba nem kerül miután *egyesületünk a kiállításon fizetendő helydíjakat tagjai részére saját pénztárából fedezi.*

A bejelentések egyszerű levél alakban *augusztus hó 8-ig az Erdélyrészi Méhész egyesület titkári hivatalához* (Kolozsvár, Mészáros-utca 3. sz.) küldendők a kiállítandó méhtermék mennyiségének és minőségének vagy méhészeti eszköz megnevezésének, esetleg eladási árának pontos megjelölésével.

E nagyszabásu kiállításokat ismétellen is figyelmébe és meleg pártfogásába ajánljuk tagjainknak.

Hazafias üdvözlettel:

Báró Jósika Gábor,
elnök.

Dr. Balázs Ferenc,
főtitkár.

Vándorlás, a betelelés előkészületei, a rablást felidézõ okok, megfigyelések.

(Augusztus a méhesben.)

Feligém: Kövesd a méhek jó hajlamait!

Ha visszahozhatnám a tavaszt egyszer még, én minden virágot hozzátok hordanék. De mint ifjuságom, a virág is elhullt; zivatarok között tán a nyár is elmúlt?...

Sietve jön az őszi! S az őszi télbe vezet. Ide jöjj gyermekem! Nyujtsad hát kis kezed, menjünk a méhekhez.

Csendes most a méhes, szomorú a képe! Mit a tavasz adott, a nyár mind elvile. Annyi szép reményünk az esőzés martaléka lett. Csak abba a hitbe kapaszkodik minden reménységünk, hogy az őszi legelőt adó sarju és takarmányfélék virágából méheink beszerezhetik a téli szükségletet, különben feltétlenül etetésre szorulnak. Éppen ezért, igazán a 12-ik órában, meg kell ragadjunk minden alkalmat a legelő kihasználására.

1. A vándorlás.

A vándorlás az, mellyel még a hiányt legbiztosabban pótolni lehetne. Különösen oda, ahol a tisztessfü buján tenyészik, vagy nagyobb tábla bükköny, maglucerna, pohánka, ballacim, fehérhere stb. takarmányféle növények díszlenek, nagyon érdemes méhesaládainkkal elvándorolni; mert méhcink nem csak a téli szükségletet gyűjthetik be, hanem némi fölösleget is adhatnak.

Vándorlásra legmegfelelőbbek az egy- és kétsoros kaptárak, de gondos szállítás mellett bármilyen kaptár megfelel. Fődolog az, hogy féderes fogatokon és este vándoroljunk, melynek megkezdése előtt az összes mézes lépeket szedjük el és helyezük otthon tartalékba, nehogy az utban leszakadozzanak! Ha pedig pörgetésre kerül a sor, a legszebb lépeket előrelátásból rakjuk félre a beteleléshez!

2. A betelelés előkészületei.

Gondos méhész a betelelés fontos munkáját nem hagyja az utolsó percre, hanem lassan-lassan, már augusztus havában előkészül arra, sőt ha a viszonyok olyanok, el is végzi azt.

Országosoknál a hordás megszűntével első teendő a mézkamrák kiürítése, lezárása és a tartalék lépek osztályozása, szellős helyre való elrakása.

Ezt követi a család anyasági állapotának beható megvizsgálása. Az anyátlanok, anyahibások anyásítása, a gyöngék feltétlen egyesítése, a juliusi számunkban leírt módon.

Majd a család mézkészletét vesszük számba, vigyázzán arra, hogy minden telelőképes családnak legalább 8—10 kg. méze legyen. Kaptároknál elengedhetetlen a felső soron 8 drb. teljesen lepecsételt keretes méz!

Végül: törekedjünk arra, hogy a család minél több fiatal néppel teljen, mely célból hordás hiányában némi etetéssel tartsuk fenn a petézést egészen a betelepülésig, melyről következőleg bővebben írok.

3. A rablást előidéző okok.

Azonban az etetéssel óvatosan bánjunk, mert a gondatlan etetés rablást idéz elő, főleg ha a mézet elesepegtetjük, vagy nappal etetünk.

Rablást előidéző okok: a család anyátlansága, anyahibás volta, vagy éppen ályanyás állapota és gyöngesége; (néptelensége) a kijáró tulságos nagysága, a népes családok mézszegénysége stb. mely okokat a már többször leírt módon haladéktalanul szüntessünk meg. Ha rablás törne ki, esakis a családok elzárása és a rablást felidéző okok megszűntetése segíthet.

Augusztus végén már a kijárókat is berácsozhatjuk, hogy egerektől, halálfejű pilléktől stb. betolakodó ellenségektől védve legyenek méheink.

4. Megfigyelések.

Azonban a napi megfigyeléseket félbehagyni nem szabad! Kísérjük tovább is figyelemmel a méhek életét, az időjárást stb és feljegyzéseinket küldjük be a szaklapoknak. Julius havi megfigyeléseinket külön rovatban hozzuk.

A viszontlátásig, a nagysármási vándorgyűlésen!

Donáth Aladár,
méhészeti szaktan.

Természet szerinti méhészet.

— Irta *Chorus Iván.* —

Az életműködések az élőtestet alkotó protoplazmában folynak le. Az élő protoplazmában, élő testekben folytonos nedvkeringés van, ahol légnemű és szilárd anyagok környezelük anyagával folytonos csereviszonyban állanak. Ezen csereviszony lélegzéssel, táplálkozással és kiválasztással együtt járó oxidációval, hőfejléssel és villanyfejléssel is jár. Minden rendű-rangu életműködéshez egy bizonyos egyenletes hő szükséges, amelyet ha az élő test nélkülözni kénytelen, vagy elszárad vagy pedig elhal.

Az élőtestek embrionális állapota az egyenletes hőt annyira feltétlenül megköveteli, hogy itt visszafejlődésről szó nem lehet a hő hiányában, hanem csak is elhalásról, lévén az embrió fejlődési folyamata rövid tartamu, tehát rohamos.

A fejlődésben levő méhesalád ennél fogva feltétlenül megköveteli, hogy a fészek mely még percekre sem nélkülözze legalább is a 20° C-t, mert ezen időszakban van legtöbb 3-7 napos álcái fedetlen, vagyis embrionális állapotban. Levegő erősebb lehülésekor a már kifejlődött családnál is veszedelmét hozhat az alacsony hőfokra esett kaptár, melyre ha azt a népesség befedve tartani nem képes, illetve ha a kaptár légjáró hézagain betoduló nehezebb levegőt ellensúlyozni nem tudná.

Rendelkezem egy méhészlársam levelével, amelyben azt vitatja, hogy a fiasítás báb alakjában önmaga is fejleszt hőt. En ezen levélre választ nem adtam, de küldőjét arra kértem, hogy kísérije figyelemmel cikkeimet.

Az hogy a fiasítás 7-11 napi fedett báb ideje alatt hőt fejleszt tagadhatatlanul igaz, mert hisz a báb már a hőcsere törvénye alapján áll és fogadja a hozzá bezárt tápanyagot, fejleszt tehát hőt, de csak annyit, amennyire saját életfolyamatára szükség van, de hogy ezzel a hőfejléssel a kaptár melegét is elősegítő, legalább is kétséges.

Kétséges pedig azért, mert tudjuk azt, hogy a viasz 30° C-on kezd lágyulni, már pedig azt hiszem senki nem észlelte, hogy rendes körülmények között a fiasítás-sal telő keretek lágy állapotban állanak, már pedig a lágy viasz sem képes valamelyes számottevő hőszugárzást adni.

Tapasztaltam azonban azt, hogy nyári forróságban a nap hevének kitett kaptárban a fiasításos keretek meg

tágtak részben le is szakadtak és a fiasítás részben a szabálytalanná vált sejtek nyomása következtében, részben a szervezetüknek alkalmatlan me'eg miati elpuszultak.

Végül ha a fiasítás hőkisugárzást idézne elő, akkor a család csüngő tömegével nem védené és nem dajkálná azt. A fedett fiasításnál csak egy tételt fogadok el és pedig azt, hogy nem hül meg oly könnyen mint a fedetlen.

Utóbbi — 15° C-on alul még 5 percre sem tehető ki a szabad levegőre, ezen oknál fogva intek minden méhészl, hogy $+15^{\circ}$ C-on alól kaptárt ne nyisson.

A $+10^{\circ}$ C-on alul csak 5 percig kitelt 3—7 napos fiasítás a meghülés veszedelmébe jut és ezzel az elhalás áll be.

Az elhalással karöltve pedig a költés rothadást is felidézhetjük.

A költés rothadás okozóját ez idő szerint a bacillus elveinek tartják.

A bacillus elvei a szaprofiták vagyis nem élősdiék sorrendjében tartozik.

Magyarán mondva döglakok, tehát már csak ott lépnek fel, ahol a szerves lény élete megszűnik és céljuk a szerves lényeket szervtelenné átalakítani.

Itten egy igen nehéz kérdés áll előttünk megoldatlannul, ami az ugyanis, hogy a bacillus elvei mint szaprofita előbb mint parazita végezze gyilkos munkáját?

Ez szinte kizártnak tartható inkább hinni való ez, hogy a már elhalt szerves lényen lép fel pusztító erejével ha a fertőzés meglörtént. Dehogy addig amíg a szerves lény élettal bír olt a szaprofitáknak ereje nem lehet, ott csak a parazitáknak munkája jöhet számba, amit meghüléssel biztosan élő is idézhetünk.

Az anya petézése

— Donáth Aladár. —

Köztudomásu, hogy a méhesaládban háromféle egyedet különböztetünk meg, egymint: a munkást, herét és anyát.

Ismerjük már a munkás és a here rendeltetését, az anya párnását; nézzük most, mi az anya hivatása a méhesaládban.

Tudjuk, hogy a munkások éppen úgy, mint az anya

nőneműek, de ivarszerveik nincsenek kifejlődve, tehát kores nőneműek.

Az egész családban egyetlen kifejlődött nőnemű az anya, melynek kizárólagos rendeltetése a szaporítás: nő- és himnemű peték lerakásával a család fenmaradásának biztosítása.

Tudjuk, hogy ezen rendeltetésének az anya csak úgy tud fokéletesen megfelelni, ha a szaporítás megkezdése előtt a himmel való párzása és megtermékenyülése már megtörtént: különben, — mint alább látni fogjuk, — csak egyoldalulag: hímeket szaporíthat, minek következménye a család megsemmisülése lesz.

Ezért van az anyának olyan óriási fontosságú szerepe a méhesaládban! Ezt jól tudják a méhek; miért ez anyát nemcsak ragaszkodásuk és szeretetük minden jelével halmozzák el, hanem idegen nép, vagy anya támadása esetén életük árán is megvédelmezik; vagy mindegyképpen az ő védelmezésében hullanak el. Ha pedig az anya valami okból kivonulna, követeli az egész család. Mikor pedig a fiatal anya megtermékenyülve visszatér, az egész nép örömsugással fogadja.

Az egyszeri párosodás pedig egész életére elegendő; mely után főhordásban napi 3000, 4—5 évig terjedő élete folyamán pedig közel egy millió petét képes lerakni. Lakását a kirajzásig többé el sem hagyja. Míg a család többi tagjai a szabadban űritkeznek ki, addig az anya kiűritkezése is a lakásban történik, nehogy a kényszerű kirepülés által is veszélyeztesse.

Rendesen munkás peték lerakásával kezdi meg szaporítását, sőt a mi magyar méhünk az első évben heréket ritkán is szaporít.

A petezés úgy történik, hogy az anya potrohát a sejtbe mélyeszi és a petefészkekből kiváló petét a fulánk segítségével a sejt lenekének közepére helyezi el. 10—20 pete lerakása után pihenőt tart, miközben a munkás méhek körül fogják és etetik.

Megjegyzendő, hogy mielőtt a petét elhelyezné, a sejtbe tekint, azt körültapogatja, (hihetőleg azért, hogy meggyőződjék: nincs-e méz vagy himpor benne, vagy elég liszt-e az?) s csak azután helyezi el a petét.

A munkások szaporítását már rendszeren január havában végzi. A heréket rendszerint csak május—június havában szaporítja.

Nem a mesék országába tartozik, hanem megfigyelé-

seink igazolták, hogy az anya nemcsak teljes tudatában van hivatása fontosságának, hanem halála közeledtét is előre megérzi; mikor herpeték lerakásával igyekeznek utódjának megtermékenyülését biztosítani. A méhek pedig a jelek után anyabölesőket emelnek, azokat bepetézi és az anyanevelés megkezdődik.

Az öreg anya elhal, de kifejlődnek a fiatal anyák és herék, a család fennmaradása biztosítva van.

(Folytatása következik.)

Hogy lettem én méhésszé?

Kedves olvasó! Elég érdekes meséje van annak, a miként én a méhészek sorába léptem s éppen azért gondolva, hogy talán nem leszek unalmas, megpróbálom elmesélni.

Régi óhajításom volt, hogy egynéhány méhesaládot tartsak és velők foglalkozzam. Ez a vágyam pedig nagyon nehezen ment teljesezésbe. Pedig nincs is abban semmi nehézség, hogy valakinek egy-két kas vagy kaptár méhe is legyen.

A méhész nevet pedig bitorolhatja, sőt esetleg jogosan is használhatja az, aki megfelelő méhészeti ismeretekkel rendelkezik.

Hogy pedig megmagyarázhassam, miért lettem én oly nehezen méhésszé, egy kérdést kell föltennem.

Méltóztatnak tudni, mit jelent e szó: »bestia«? Oh, világért sem azt, amit gondolnak. Nem vezett kutya az. Még kevésbé valami más szörnnyeteg. Nem kérem. Az egy szárnyas vad. Nagyon finom étellel él. Ugy hívják méhész nyelven: »méh«. Ugy-e bár véték Isten ellen, azt a csúf szót a megtestesült szorgalom mintaképeére alkalmazni. Mindazonáltal nagyon kérem Önöket, ne mondják azt, bár ragadna egy kas méh annak a nyelvűbe, aki a méheket így elkereszteli. Ne mondják azért, mert a keresztapa az én Atyám. Igen! Már régen dús gazdag méhesgazda lehetnék, ha az öreg nem beszélne, hanem méhnek tekintette volna a méhet. De a kis huncut bestiák kifogtak az öregem és engem, a jóhangzás kedvéért mondjuk úgy, hogy méhészeti felügyelőjünknek tették meg. Ilyenformán szebb állást könnyebben elérni nem igen lehet.

A legmelegebben ajánlom azoknak, akik másképpen nem tudnak ezen állásig fölkapaszkodni.

Ennek a meséje pedig a következő: Nagy árnyas kert közepében állott egy sötét platán, vagy pardon, ez már teljesen lejárt a magát; azt akartam mondani, jegenye. Elhagyatott helyen, nagyon búsan meredt az égnek. Szép, verőfényes nap volt, midőn egy délután a fa mellett elhaladva zümmögés üti meg fülemet. Alig hittem szememnek, midőn a fa törzsén egy jókora hasadáson sürgőforgó vendégeket vettem észre. Hirtelen az a gondolat villant át az agyamon, hogy most már ketté lesz vágva a gordiusi csomó, hogy most már méhész lehetek.

Még aznap este helyszíni szemlét tartottam a fában és midőn a fa tövéhez közel egy kis ablak számára lyukat véstem, bepillantást nyertem az egész oduba. Uram Isten! Akkora üreg, hogy megfelel két óriási kas üregének. Kupos az alakja.

Másnap egy új rendszerű, elmozdithatatlan, teljesen önálló találmányu, mindennel, röplyukkal, ablakkal felszerelt kaptára volt a méhészvilágnak, olyan, a melyet minden méhésznél nagyobb valami, a természet hozott létre évtizedek hosszú munkája alatt. És a kis bestiák napról-napra gyarapodtak és az én öregem gyanutlanul mindennap többször is elsétált mellettük, anélkül, hogy valamit is észrevett volna. Mintha ki lett volna számítva, hogy az idő vasfoga által készített röplyuk kissé elforduljon az úttól, hogy így a nagy titkot megőrizze.

Már egy veder méz is lehetett az oduban, mikor az öreg megtudta, hogy mily »életveszélyben« forgott napról-napra. Száz szónak is egy a vége, 1913 tavaszán az őskaptárral párhuzamosan egyik méhházikó a másik mellett a »nagy veszélyre« figyelmeztette a járó-kelőket.

Összeszedve minden erőmet, azaz hogy filléreimet, anyatörzseket vásároltam. Már-már boldogan feleltem az érdeklődők kérdéseire, hogy az ősrájjal együtt hét családom van. Mintha homlokon esókolt volna egy pillanatra a szerencse istenasszonya, mert egy szép napon olyan hatalmas vándorraj telepedett kertünkbe, hogy 14 kereten is alig tudtam elhelyezni. Egy néhány héttel ezelőtt pedig egyik vett családom ajándékozott meg ugyancsak egy szép rajjal.

De csakhamar jött a nagy szomorúság s egy pillanatra mintha leverl volna egészen lábaimról. Naplomba ugyanis, melyet családunként külön vezetek, két család-

ról, melyeket tavaly elhelyezett helyeikről boldogan hoztam haza kora tavasszal, folytonosan gyanakodva csakis rosszat írhatok. Az egyik kaptárban az erősödésnek semmi jelét sem észleltem. Semmi különösebb bajt sem sejtve, tisztán elméleti ismereteimre támaszkodva, teljesen önállóan igyekeztem a diagnózist megállapítani. És most nagyon megütődik a kedves olvasó azon, amit mondok, pedig valójában úgy volt. Két-három óráig tartó nagy örömet éreztem akkor, midőn teljes határozottsággal megállapítottam, két családomban azt a betegséget, amit most, midőn már egy hónap telt el azóta, még leírni is nagyon félek.

Korai és rövid örömet kutatásomnak sikere és mostani elkeseredésemet, ama száraz tény, ama méhbetegség magyarázza, amelyet két tavalyi családomban fedeztem fel (Sajnos, megerősítette ezt Donáth A. méhészeti szaktanító úr is, ki e bajt a Javító-intézet méhesében megállapította három törzsnél, melyet meg is semmisítettünk.) s amely betegséget ragadós költésrothadásnak kereszteltek el. Bár maradt volna ez a bacillus larvae v. brandenburgiensis örök időkre a keresztapja boldogítására ott túl a neki szebb hazában, és fészékben!

És most már nem örvendek, hanem napról-napra azt a sok félelmet és aggodalmat, amit magamba szedtem, igyekeztem kikergetni a fejből. Már nyugodt a lelkiismeretem. Mindent megtettem, amit ilyen esetben megtenni első sorban önmagunk, de főként édes hazánk iránti szent kötelesség. Mert erős gyökeret vert bennem a meggyőződés, hogy ha valaki a ragadós költésrothadás esetében nem tesz meg még sokkal többet, mint amit a törvény szigorúan előír, oly kötelességmulasztás terheli, melyért méltán érdemel alapos büntetést. Igaz ugyan, hogy a költő dalában tejjel-mézszel folyó országnak éneкли meg meg mámoros örömeiben mindennel bőven megáldott hazánkat, de igaz az is, hogy a méz csak addig folyhat, a míg az országban ez az átkozott nyavalya nagy mértékben el nem harapódzik.

Némelykor borzadva, máskor emelt fővel gondolok arra, hogy a legnagyobb csapással, ami talán érhet méhészkedőt, kezdtem meg méhészeti pályafutásomat. Borzadok, ha az a gyöttrő és leverő gondolat nehezedik agyamra, hogy talán nem tudok szabadulni továbbra sem a veszedelemtől, de megnyugtató érzés futja át idegeimet, ha arra gondolok, hátha a legnagyobb megpróbáltatás

után további fáradozásomon már csak a siker fog nyomon követni.

De nem folytatom már, mert még érzelmős találnék lenni s a kis bestiák is mosolyogva engem talán még állásomtól is elmozdítanának. Amennyiben még csak most az egyszer megkönyörülnének érzékeny gazdájuknak és megtartanak magas állásomban, ígérem, hogy hivatalomból kifolyólag máskor is igénybe bátorkodom venni az olvasó szíves türelmét, melyért ez alkalommal is hálám kifejezésével fejezem be rövidke soraimat.

Uhlyarik János,
joghallgató.

Nehéz évek.

Sokszor csodálkozik az ember azon, hogy minő okok, minő természeti ösztön bilincseli le az emberiség egyes faját a legsivárabb természeti viszonyoktól látogatott hazájához, mint pl. az eszkimót Grönland dermedt hidegségéhez, vagy a tűzföld lakóját talán még ennél is zordobb éghajlatához.

De ha behatóan foglalkozunk e kérdéssel, rájövünk, hogy nemcsak a mostoha éghajlati viszonyoknak, hanem a legkétesebb eredményt ígérő foglalkozásoknak is megvannak a maguk rajongói, akik kitartással, fázva, éhezve üznek valamely foglalkozást, és boldogságuk leírhatlan, ha abban valamit produkálni tudnak.

Az ilyen foglalkozások közé tartozik a méhészet is. A méhészet, tagadhatatlan, a legjövődélmezőbb gazdasági ágak egyike, de sokkal inkább ki van téve az időjárás szélsőségeinek, a helyi viszonyok mostohaságának, mint bármely más gazdasági foglalkozás.

Az elmúlt és a folyó esztendő csapadékos éghajlati viszonyai erősen próbára tették még a vérbeli méhészeket is. És ugyancsak rajongással kell, hogy szeresse a méheket valaki, hogy hazánk némely dus áldással látogatott vidékén ily két keserves év után se hagyjon fel a méhészettel.

Ez a két mostoha esztendő megpróbáltatását egy kissé bajos lesz ugyan kiheverni, mert két oldalon támadja a méhészetet.

Az egyik az, hogy a méhek egy része a rossz időjárás

következtében helyenkint elpusztult. A megmaradt családok, melyek a tavasz szépen virágain fejlődésnek indultak, a hosszas esőzés következtében teljesen visszamaradtak. Visszafejlődésükben elfogyasztották azt a kevés mézet is, amit a tavasszal gyűjtöttek, úgy, hogy ma a családok a legsiralmasabb képet nyújtják, megtörvén a kezdő méhészek reményeit.

A másik ennél nem kisebb. Hazánk gyorsan fejlődő méhészete s az ezzel kapcsolatosan indított nagyarányú propaganda következtében a közönség körében a méz-fogyasztás szépen indult. Azonban éppen ilyen rohamosan fog az ismét leesni, ha a méz ára hirtelen fölemelkedik. Már pedig az ilyen viszonyok mellett okvetlen föl fog emelkedni. A közönség ismét elszokik a méz élvezetétől, azt fölöslegesnek fogja tartani s ha egy pár jó év következik be, az megint potom áron megy el.

Azért ne csüggedjünk el, vannak bizonyos jelek, amelyekből arra következtethetünk, hogy a hosszas esőzés után végre földerül az idő és a nedves nyarat egy hosszú csendes ősz fogja követni, mely kipótolja, legalább némi részben, az eddigi veszteségeket s ha éppen nem is nyújtana teljes kárpótlást azokért, de megmarad a tőke, a méh-családok, melyek mégis egy jövő remény alapjai.

Óva intem kedves méhésztársaimat, hogy akiknek eladó mézük van, előnyeikkel ne éljenek vissza s ne kövessék a «jobb ma egy tuzok, mint holnap egy veréb» politikát, hanem mézüket mérsékelt áron adják, mert ha jövőre jobb év következne az ideai kapzsiságukért érzékenyen fognak bűnhődni.

Kovács Alajos.

A méhtenyésztés érdekében.

A m. kir. földművelésügyi Miniszterium kolozsvári ki-
rendeltségének szervezése befejezést nyervén, annak élére
Koós Mihály miniszteri osztálytanácsos állítatott: kinek
áldásos tevékenységét országrészünk közönsége már a
multból ismeri s mély hálával érezni.

Vármegyénk gazdasági életének fellendítése körül el-
évülhetetlen érdemeket szerzett agilis alispánja Dózsa
Endre császári és királyi kamarás, átiratban kereste meg
a kirendeltséget az iránt, hogy «Kolozsvármegye hajdan
és híres méhtenyésztésének újból való felvirágoztatása ér-

dekében a vármegye községeiben, a méhészeti szaktanár bevonásával méhésznapi rendezettségnek».

Örömmel hozzuk a méhészközönség tudomására, hogy az átirat kedvező elintéztést nyert és a méhészeti szaktanár benyújtott tervezete alapján a következő helyeken voltak és lesznek méhészeti szakelőadások:

1. Magyargorbón, július hó 23-án d. e. 8 órákor.
2. Kisbácson, jul. 23-án d. u. 1 órákor.
3. Gyalun, július 25-én d. e. 10 órákor.
4. Magyarkapuson, július 26-án d. e. 10 órákor.
5. Egeresen, július 27-én d. e. 8 órákor.
6. Bogártelkén, július 27-én d. u. 1 órákor.
7. Csucsán, július 31-én d. e. 10 órákor.
8. Nagypetriben, augusztus 3-án d. e. 9 órákor és d. u. 2 órákor.
9. Bánffyhunyadon, augusztus 5-én d. e. 9 órákor.
10. Farnoson, aug. 6-án d. e. 10 órákor.
11. Kalotaszentkirályon, aug. 7-én d. e. 10 órákor.
12. Magyargyerőmonostoron, augusztus 8-án d. e. 10 órákor.
13. Székelyjón, aug. 10-én d. u. 1 órákor.
14. Móceson, augusztus 18-án d. e. 10 órákor.
15. Pusztakamaráson, aug. 19-én d. e. 9 órákor.
16. Bonchidán, aug. 24-én d. e. 9 órákor.
17. Kolozsgyulán, augusztus 25-én d. e. 10 órákor.
18. Kolozspatán, szeptember 2-án d. e. 8 órákor.
19. Tancson, szeptember 7-én d. e. 8 órákor.
20. Dedradszéplakon, szeptember 8-án d. e. 9 órákor.

Kérjük az előadásoknak minél szélesebb körben való hirdetését és felkarolását.

Erdélyrészi Méhész-Egyesület.

Állami facsemeték adományozása.

(A méhlegelő javítása érdekében.)

Az érdekelt községek, különösen pedig a méhésztársak figyelmét felhívom a földmivelésügyi Miniszterium által az 1915. év őszén és az 1914. év tavaszán adományozandó facsemetékre.

Minket a dolog igen közelről érdekel, mennyiben a ki-

osztandó csemeték között a legjobb mézelők: akác, hárs, szelid gesztenye, nyár- és löbbséle diszfaecemete szerepel.

1. F csemeték első sorban az állami kezelés alatt álló kopár és vizmosásos, vagy futóhomokos területek, továbbá a hatóságilag kijelölt hasonló helyek befásítására teljesen díjtalanul szolgáltatnak ki; csak vasuti szállítás költségeit viseli a kérelmező.

Tehát az egyes községeknél hassunk oda, hogy a jelzett mézelőket kérjék, ha a vizmosásos stb. területtel rendelkeznek.

2. De mivel kivételesen egyes birtokosok tulajdonában levő kopár, vizmosásos, futóhomokos stb. területek befásítására és díjtalanul adnak csemetéket, jó lesz, ha magánosok is kérelmezik.

3. Sőt a hatóságilag még ki nem jelölt, de közérdekből befásítandó helyekre is kaphatunk a csemetékből kellő okodatolás mellett, mely esetben minden 1000 drb. csemete 1 korona csomagolási díj utánvételezésével, bérmentetlenül szállítódik, ha fölösleg marad.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényeket a földművelésügyi Miniszteriumhoz címezve, az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez kell benyújtani, mert a más úton felterjesztések figyelembe nem vétetnek.

Már csak a tavaszi ültetésre lehet kérelmezni s a kérvény november hó 15-ig nyújtandó be. Ragadjuk meg az alkalmat méhlegelőnk javítására!

Bálványos.

Fel Kolozsvárra.

Az erdélyi lelkes méhésztársakhoz intézzük buzdító sorainkat és felhívjuk őket, hogy minél számosabban vegyenek részt az Erdélyi Gazdasági Egyletnek Kolozsváron szeptember hó 5—8. napjain rendezendő kiállításain. Erdélyi méhésztársaink önzetlen támogatásával, a tavalyi méhész kongresszus alkalmával megmutattuk az anyaországi méhész társaknak, hogy nem vagyunk semmivel

mögöttük a méhészet terén és büszkén állhatunk ki az idén is az *Erdélyi Gazdasági Egylet kiállításaira mézünkkel* és méhtermékeinkkel, dacára, hogy azóta is megnehezült az idők járása felettünk!

Az E. G. E. kiállításainak méhészeti csoportját az *Erdélyi Méhész Egyesület* rendezi. Méhésztársaink tehát ott-hon lesznek e kiállításokon, ha Kolozsvárra jönnek. De el kell jönnie minden valamire való méhésztársnak, aki csak teheti, mert a tradíciókhoz hűeknek kell maradnunk. Az E. M. E. az E. G. E. egy szakosztályából lett önálló egyesületté. Egyesületünk az E. G. E. egy rajának tekinthető. Örülnünk kell és meg kell ragadnunk az alkalmat, hogy az E. G. E.-vel, mint anyaegyesülettel mostan már önállóan együtt működhessünk. Ha különváltan is, de mindig egy cél által vezéreltetve dolgoztunk és küzdünk tovább, hogy méhésztársainknak és a gazdáknak az érdekeit mindenkor nemcsak megvédelmezzük, hanem újabb és újabb jogokat is szerezzünk nekik és a jövőre biztosíthassuk azokat.

Vegyünk példát szorgalmas méheinkről, amelyek virágról-virágra szállanak egy parányi mézeeskéért és a nagysármási vándorgyűlés után menjünk át a kolozsvári kiállításra és *vegyünk azon tüntetően nagy számban részt*, amely részvétel nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is meg fogja hozni a maga gyümölcsét.

Erkölcsileg azért, mert itt is láthatni fogja úgy az E. G. E., mint anyaegyesület, valamint a többi rokon- és társ-egyesület, hogy az *Erdélyi Méhész Egyesület él és virágzik*. Meg lesz az erkölcsi haszna, mert hírünket viszik — az országos földbirtokpolitikai nagygyűlésre az ország minden részéből egybeseregülő magyar gazdák — minden zeg-zugos kis falujába szép hazánknak. Az országos földbirtokpolitikai nagygyűlés minket méhészeket is érdekel, mert nem édesebb-e az a méz, amit kis méheink magyar földjén nőtt virágaiból gyűjtenek, mint az, amelyet kalmárok által idegen nemzetiség kezére játszott, elkotyavetyélt föld virágjából hordanak? El kell mennünk a kiállításokra, de ott kell lennünk a nagygyűlésen is!

A kiállítások szeptember 5-én kezdődnek. Szeptember 6-án nagy talajművelő gépbemutató lesz Kolozsvár város és Szászfenes község határában. 7-én lesz d. e. 10 órakor, a nyári szinkörben a nagygyűlés, amelyet követőleg társasbéd lesz a Rákóczi-kerti kioszkban. Este a méhészek és gazdák tiszteletére diszelőadás lesz a Nemzeti

Színházban, 8-án kirándulások lesznek a Zichy cseppkő-barlanghoz, a világhírű tordai hasadékhöz és a gyönyörű marostújvári sóbányákhoz.

Sok újat, szépét, érdekeset lesz alkalmunk látni Kolozsváron méhésztársainknak éppen azért ne mulassza el senki közülünk, hogy részt vegyen a kiállításon, amelyre a bejelentéseket még e hó 11-ig mindenki megteheti és tegye is meg. Meg lesz belőle méhésztársainknak az anyagi haszna is, mert újabb és jobb összeköttetéseket nyílik alkalma találni a kiállításokon méhtermékeinek értékesítésére, mivel a kiállítás vásárral is lesz egybekötve, ami négy napig fog tartani.

Ezek után abban a reményben zárjuk sorainkat, hogy *szeptember 5-én találkozunk Kolozsváron.* T. B.

TARTALOM : Vándorgyűlésünk elhalasztása. Dr. Balázs Ferenc. — Felhívás és kérelem. Dr. Balázs Ferenc. — Vándorlás, a betelelés előkészületei, a rablást felidéző okok, megfigyelések. Donáth Aladár. — Természet szerinti méhészet. Chorus Iván. — Az anya petézése. Donáth A. — Hogy lettem én mőhészé? Uhlyarik János. — Nehéz évek. Kovács Alajos. — A méhtenyésztés érdekében. — Állami facsemeték adományozása. Bálványos. — Fel Kolozsvárra. T. B. — Hirdetések.

Élőméhek dekagramja 4 fillér, egy kilogramm tehát 4 korona; a súlytöbblet hozzászámíttatik, a kevesebb súlynál levonatik. Szállítóláda önköltségen, legjutányosabb árban. — **Lépes méz** bármily méretű kerethez kupkasokból bevágva, kilogrammonként 1 kor. 30 fill. Megrendelések szept. hó 1-ig eszkozlendők. Szállítási költség vevőt terheli. — **Vajnovszky Vince.** Nagyvárad, Halász-utca 41.

Julius havi

A m. kir. XII. kerületi méhészeti szaktan. vezet.

Sorszám	A mérlegen álló méhcsaládok súlyváltozásai				Méhjárás napjai	A vidék flórájának fontosabb mézelői. A virágzás kezdete és vége	A baromter állás
	A kaptár neve	Súly-növekedés	Súly-apa-dás				
		Kg. gr.	Kg. gr.			Allandó szép Szép idő Változó	Eső, hó vagy szél
1	Országos	800	4 —				
2	Donáth-féle	1 150	5 —				
3	Hungária	500	2 —				
4	Átmeneti	1 200	4 50				
5	Kupkas	900	3 700	31 nap	*Izsóp 15—31-ig. Pamutkrepin . . . 10—31-ig. *Boglárfélék . . . 1—31-ig. Földi eper 1—31-ig. Baltacim 1—20-ig. *Fehérhere 1—31-ig. Berki szeder . . . 1—31-ig. *Tisztessű 10—31-ig. Borágó 5—31-ig. P. gyűszővirág . . 15—31-ig. Fehér mustár . . . 20—31-ig. *Illatos rezeda . . 1—31-ig. *Somkóró 1—31-ig. T. bükköny 10—31-ig. *F. áfonya 12—31-ig.	26—31 10—26 11—20 ig 1—10-ig	

Braun Ferenc tanítványom, aki 60 méhcsaláddal méhészkedik, pörgetett 27 kg., 5 drb Boczonádi kaptárból 36 kg. mézet. Kapott 44 rajt káros volt Körútamban megvizsgált méhesek közül ki kell emeljem Végh mellett derekasan megküzdött az idő mostohaságaival. Hasonló ehhez Korládok elég népesek, de mézfölösleget igen keveset adtak. Bizony, ha jó ő is kérem az adatok, közlemények szives beküldését.

Kolozsvár, 1913 július 31-én.

* A jelzettek a hónap végén túl is.

figyelések.

t álló megfigyelő és kísérleti állomás adatai.

A méheknél feltűnő jelenségek, megfigyelések Várható időjárás		A juliusi időjárás változásai			Tünetmények: Eső ∴ Harmat ∞ Zivatar ∞ Jég ▲ Dér U Hó *	Jegyzetek
		Szélirány. Szélcsend: O.	Felhőzetes és derült napok	Csapadé- kos és száraz napok		
A rajzás besztinése. Sok meddő anya. Állandó fogyasztság. Száraz, viharos.	1-3. N.	1-8-ig részb.	1, 2, 4, 7, 9,	1-31. ∞	Az esőzés megszüntével némi javulás észlelhető. Általában a családok népesek, de mézszegények.	
	4-10. Én.	borult.	10, 13, 16,	7, 9, 16. és		
	11-14. Ék.	8-án derült.	17, 18, 20.	25. ∞		
	15. O.	9-én borult.	25. és 29. csa-			
	16-18. Dk.	10-16-ig több-	padékosok.	1-én 4'4 mm.		
	19-21. O.	nyire derült.		10-én 6'3 mm.		
	22-26. Dk.	17-20-ig több-	3, 5, 8, 11,	17-én 5'0 mm.		
	23-31. K.	nyire borult.	12, 14, 15,	20-án 9'5 mm.		
		21-én borult.	19, 21-24-ig	29-én 3 mm.		
		92-24-ig der.	és 26-31-ig	csapadék.		
		25-én borult.	száraz napok.			
		26-31-ig több-				
		nyire derült.				

il (Háromszék vármegye) a következőket jelenti: 5 drb orsz. kaptárból
i közép hőmérsékkel volt 18'9 C°. A sok esőzés a méhek fejlődésére
magyarkapusi méhesét, mely a lelkes méhésznő mintaszerű kezelése
zó magyargorbói és Uhlyarik János szamosújvári méhészete. A csa-
esz, etetésre szorulunk! A készletet ne adjuk el!! Bármely vidékről

Donáth Aladár,

méh. szaktan., a megfigyelő állomás vezetője.